

Tevékenységi tervek - Gesztenyefa csoport
Tervezett projektek a tevékenységekbe integrált tanuláshoz

A projekt címe: „Téli madáretetés és madáritatás fontossága!”

„Télűzés!”

A projekt megvalósulásának tervezett ideje: 2023.02.13.-2023.02.24.

A projekt tervezett indító élménye: Madáretető készítés!

A projekt várható lezáró élménye: Télűzés, kjszebáb égetés!

A projekt megvalósítása során kiemelt céljaink, feladataink:

Köztudott, hogy télen nem minden madarunk vonul melegebb tájakra, számos faj itthon marad. Hazánk környezeti állapota ma még lehetővé teszi, hogy az itthon maradt madarak emberi segítség nélkül is átvészeljék a telet. Az etetés viszont nagy könnyebbséget és biztonságot jelent a környék madarainak – nekünk pedig rengeteg megfigyelési élményt nyújt, ha az etetést egész télen folyamatosan végezzük.

A madáretetésnek nincs hivatalos, konkrét dátumhoz kötött kezdete, Magyarországon hagyományosan az állandósuló éjszakai mínuszokkal veszi kezdetét az etetés és ezek tartós megszűnéséig tart. (November elejétől – április közepéig).

Nagyon fontos az etetés folyamatosága, hiszen a madarak gyorsan megszokják és számítanak az etetőhelyek táplálékkinálatára, évről-évre akár messziről is visszatérnek a stabil etető közelébe telelni, ezért ha váratlanul abbahagyjuk az eleség pótlását, rengeteg madarat hozhatunk nehéz helyzetbe. Az etetőre járó kistestű madarak tartalékai csak arra elegendőek, hogy átvészeljék a fagyos éjszakát, ha másnap nem jutnak elegendő táplálékhoz, például azért, mert nem töltöttük fel az etetőt, akkor könnyen elpusztulhatnak a következő hideg éjszakán.

Sokunknak gondot okoz, hogy mivel etessük a madarakat?

A madáreleségek három nagy csoportban sorolhatóak, és ezek mindegyikét egyszerre érdemes alkalmazni: Olajos magvak, állati zsiradék és gyümölcs.

A legfontosabb téli madáreleség a nem sózott, nem pírított, magas olajtartalmú fekete napraforgó. Emellett tehetünk kölest, diót és földimogyorót is a madáretetőkhöz.

Az olajos magvakhoz hasonlóan fontos téli etetőanyag az állati zsiradék; a nem sós, vagy kifőzött szalonna, faggyú, cinkegolyó és a lágy sajt. A fentiek mellett gyümölcscsel is etessük a madarakat, elsősorban almával, mert azt minden lágyevő, tehát rovarokat fogyasztó madár kedveli.

Kenyeret, morzsát soha ne adjunk az énekesmadaraknak, mert ezek erjedésnek indulva gyomor- és bélgyulladást, akár a madarak pusztulását is okozhatják. A vízi madarak számára az alkalmi kenyérfogyasztás nem jelent egészségügyi problémát.

Az etetők legfontosabb kiegészítője a madáritató, az etetőre járó madarak előszeretettel használják ivásra és fürdésre egyaránt. Ezért nagyon fontos, hogy az etetők közvetlen közelében itatót is működtessünk.

A projekt során kiemelten fejleszthető képességek pl:

A játékokkal, kezdeményezésekkel több területen, komplexen fejlesztjük Gyermekünket. Fejlődik feladattudatuk-feladattartásuk, finommotorikájuk, szépérzékük, képzeletük, fantáziájuk, valamint szociális-, érzelmi-, motoros- és értelmi képességeik is. (Verbális készségek, összefüggő beszéd, reprodukációs készség, beszédkedv erősítése.)

Megjegyzés: A tervezett tevékenység megvalósulásának jelölése: +, ha elmaradt a megvalósítás: -

<p>Munka jellegű tevékenységek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dekoráció kiegészítése • Magok gyűjtése, válogatása • Madáretető megtöltése • Naposi teendők gyakorlása • Kartonok, alapanyagok előkészítése a kézműveskedésekhez • Rendrakás különböző tevékenységek után 	
---	---	--

<p>Játék</p> <p>Játék feltételeinek biztosítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • (ötletek a játék tevékenység megsegítéséhez, kiegészítő eszközök készítése) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mi változott meg? • Madárnyomok párosítása • Montessori táblák használata: cipzárhasználat, cipőfűzés, csomókötés gyakorlása <ul style="list-style-type: none"> • Sorminták gyakorlása • Tollfújás • Érzékető drámajátékok 	
---	--	--

<p>Külső világ tevékeny megismerése</p>	<p>Beszélgető kör:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hétközi élménybeszámoló • Beszélünk a téli madáretetés és itatás fontosságáról, majd felelőst választunk, aki az adott héten óvónő segítségével ellenőrzi és megtölti edellel, különböző magokkal a madáretetőt. 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • Alapvető környezet és természetvédelmi ismeretek • matematikai tapasztalatok, matematikai játékok 	<ul style="list-style-type: none"> • Vándormadarak utazása, gyerek enciklopédia, térkép nézegetése, útvonalak megbeszélése • Madárgyűrés : miért van szükség rá?, Hogyan zajlik?, Mi a szerepe? https://www.mme.hu/a_madargyuruzes • Beszélgetünk a Kiszézésről, mint néphagyományról • Elűzzük a telet, óriási tüzet rakunk és mondókáinkkal, énekekkel űzzük jó messzire a hideget, betegségeket, minden rosszat <p>Matematikai tapasztalatok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mennyiségek: több-kevesebb-ugyanannyi • Számlálás (visszafelé is), számkörök átlépése, sorszámnevek gyakorlása
--	--

<p><i>Verselés, mesélés</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • anyanyelvi játékok • beszélgető kör • drámajátékok 	<p><i>Mesék:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mese a kismadáról, amelyik nem akart énekelni • Csókai Csóka <p><i>Versek, mondókák:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Madarak voltunk, földre szálltunk, Búza szemet szedegettünk, Mondd meg nekem te, Hányat mondasz te? • Jöjj be hozzám szép madárka nem zárlak én kalitkába; mikor akarsz, elröplhetsz, ha kedved lesz, visszajöhetsz. • Kányádi sándor: Három holló https://egyszervolt.hu/vers/harom-hollo.html • Kék kő, lila kő, gyere- gyere szép idő... • Jöjjön a tavasz, vesszen a tél... <p><i>Anyanyelvi játékok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Találós kérdések • Add tovább - suttogó játék (szókincs, memória, hallás fejlesztése) • Szóismétlés, papagáj játék: labdát gurítunk egy kispapagájnak, közben mondunk egy madárnevet, amelyet a kispapagáj meg kell ismételnie, miközben vissza kell gurítania a labdát az óvónőnek
--	---

<p><i>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Madáretető és búsóálarc készítés újrahasznosítható anyagokból
---	--

- *Élmény rajz*
- *Feladatlapok*

Mozgás

- *a mindennapos testmozgás játéka, feladatai*

- *Kis tornászok vagyunk mi*
- *Séta a faluban, futás, nagymozgások fejlesztése*
- *Kúszás, mászás, bukfcencezés, gurulás*
- *Gólyalábak, karikák használata*
- *Falmászás*

Játékok:

- *Sorversenyek*
- *Kidobó*
- *Vezérfecske*
- *Lufis játékok*

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- *Kácsa, kácsa, özvegy kácsa*
- *Ki kopog, mi kopog, harkály vagyok kopogok*
- *Án tán tilítom, bokros lilium*
- *Tékereg a szél, kanyarog a szél*

<https://www.youtube.com/watch?v=4LXt0EmV96w>

- *Haj kikisze haj, jöjj be sodar jöjj*
<https://www.youtube.com/watch?v=YiKgw1REmíE>

Zenei alkotókedv fejlesztése

Belső hallás fejlesztése, dallambújtatás és a halk– hangos közötti különbség érzékeltetése, ismerkedés a hangszerekkel, néptánc motívumok ismétlése, gyakorlása

Zenehallgatás: Törzsök Béla: Szállongó szél...

A kismadárról, amelyik nem akart énekelni

A ház ablaka előtt nőtt egy fa. Se kicsi, se nagy, ágait pedig úgy nyújtogatta fel a magasba, mintha karjai lettek volna. Körülötte nem volt se tél, se nyár, de pirosalmás ősze sem – csak olyan télutó, tavaszelő. Nem fenyegetett a fagy, de nem esett még az eső. Vándorúton járt a nap, nedves volt a föld, lágyan lengette a nyitott ablak függönyét a szél.

Egy vékonyka ágra pici tollgombolyag telepedett. Egy kismadár. Ugrált az ágon, csőrével kopogtatta, farkát mozgatta, s hol erről, hol arról az oldalról kukucskált lefelé.

Nem volt ez a madár se kék, se zöld, sárgának se lehet mondani – egyszerű kis szürke jószág volt, fekete szemekkel.

Üldögélt a fán, és így csivitelte magában:

– Ugyan mit csináljak? ... Énekelni nem fogok, nem akarok, nem szeretek, ... de hát akkor mit csináljak, valami mást? ...

Moziba nem mehetek – nem engednek be. Csokoládét nem ehetek – mert ki veszi meg nekem? Kakaót nem ihatok – mert azt sem tudom, mi fán terem. ...

Korcsolyázni nem mehetek – mert nincs korcsolyám, jég sincs, és a madarak nem is szokták korcsolyázni. ... igazán nevetséges lenne egy korcsolyázó kismadár. ...

Fejecskéjét csóválta, és tovább morfondírozott:

– De hát mit csináljak, ha nem akarok, nem szeretek, és nem is fogok énekelni? ...

Fürödhetek a csermelyben vagy a homokban.

Röpködhetek a levegőben, és úgy tehetek, mintha kis repülőgép lennék.

Felcsipegethetem a magvakat, amiket a gyerekek szórnak nekem.

Fészket is rakhatok itt, ezen a vékony ágon. Ez utóbbi ötlet nagyon tetszett a kismadárnak.

– Jó gondolat – csivitelte, és mindjárt munkához is látott. Összeszedett mindenféle szalmaszálát, gallyacskát, füvecskét, papírkát – és dél felé már készen is volt a fészek.

És ekkor a szürke kismadár kényelmesen elhelyezkedett a saját fészkében (éppúgy, mint mi a szobánkban), berzenkedett, tollászkodott egy kicsit, aztán csőrét a szárnya alá dugta, szemét becsukta, és így szól:

– Most pedig aludni fogok.

Meghallotta ezt a fa, és rámondta:

– Jól van, hadd aludjon.

És vékony ágacskáin kibontotta az apró, élénkzöld, selyempuha és selyemfényű leveleket. És a zöld levelekből tetőt hajtott a fészek fölé.

Meghallotta a szél, és ő is rámondta:

– Jól van, hadd aludjon.

És a levelek közé ezüstös rügyeket fújt, melyek tapadósak voltak, mint a mézcsukor. Ezekből a rügyekből lett kerítés a fészek körül.

Meghallotta az eső is.

Mint nedves madár, hullott a fára, és előcsalta a rügyekből a virágokat. Nagy, sima, tavaszillatú, rózsásfehér szirmokat. És a virágok szépen feldíszítették a fészket.

S hát a nappal mi történt? Vándorolt, vándorolt az égen az óriási, forró nap, mígnem végül megállt a fészek fölött.

És ekkor, e kis meseféle végén, felsusogott zöld lombjaival a fa, illatozni kezdett, rózsaszín virágba borult, zümmögő méhraj körülcsengettyűzte, és ekkor az egyszerű és teljesen szürke kismadár – elkezdett énekelni.

Móra Ferenc: Csókai Csóka

Csókai csókának,

Mi jutott eszébe?

Föl szeretett volna

Öltözni fehérbe.

Unta szegény jámbor,

Hogy ő télen-nyáron

Örökkön-örökké

Feketébe járjon.

Ahogy így tűnődik

Ághegyen a csóka,

Arra ballag éppen
Csalavér, a róka.
Attól kér tanácsot,
Mit kellene tenni,
Hófehér galambbá
Hogy kellene lenni.

"Nincsen annál könnyebb -
Neveti a róka -
Fürödj meg a hóban,
Te fekete csóka!
Olyan fehér galamb
Lesz rögtön belőled,
Hogy magam sem tudom,
Mit higgyek felőled."

Nagyeszű rókának
Szót fogad a csóka,

Nagy vígan leugrik,
Az ágról a hóba.
Az orra hegye se
Látszik ki belőle,
Kérdi is a rókát,
Mit hisz most felőle?

"Azt hiszem, galamb vagy"-
Csípte meg a róka,
S csapott nagy oszonnát
Belőle a hóba.
Róka csípte csóka,
Csóka csípte róka -
Így lett fehér galamb

A csókai csóka.

 TÉLI MADÁRETETÉS

Sajnos egyre több helyen olvassuk a helytelen madáretetéssel kapcsolatos beszámolókat és a vele járó elhullásokat. Ezen a dokumentumon szeretnénk a helyes madáretetést és a madarak számára adható és nem adható táplálékokat leírni.

Sok madárfaj tölti nálunk a telet, ilyenkor még jobban rászorulnak az emberi segítségre. Ilyenkor sokkal nehezebb a megfelelő energia dús táplálék beszerzése, ezért a felállított etetőket szívesen látogatják.

Ne hagyd abba, ha elkezdted!
Fontos, hogy ha elkezdjük az etetést, akkor nem szabad abbahagyni, mert a könnyű táplálék forrás megvonása hidegebb éjszakákon a madarak pusztulásához vezet. Az etetést akár április közepéig, végéig is eltartathat. Az ideális etetési intervallum október végétől április közepéig, végéig tart.

MADARAKNAK ADHATÓ ELESÉGEK

MAGVAK: <ul style="list-style-type: none">- napraforgó tányér- fekete napraforgó- cirokmag- fenyőmag- köles- lenmag- fénymag- muhar- dió- sótlan és nem pörkölt mogyoró- kesudió- fekete dió- pisztácia sótlan- papagáj eleség- pinty eleség- szeszámmag- kukorica dara- búza	GYÜMÖLCSÖK, BOGYÓSOK <ul style="list-style-type: none">- alma- körte- szőlő- csipke- kökény HÚSOK apró darabokra vágva <ul style="list-style-type: none">- csirke máj- csirke szív- csirke mell	ÁLLATI ZSIRADÉKOK: <ul style="list-style-type: none">- Cinkegolyó- marhafaggyú- sótlan szalonna akár kifőzve- ipai tepertő- vaj- lágy, sótlan sajtok- túró EGYÉB TÁPLÁLÉKOK <ul style="list-style-type: none">- főtt tészta- főtt rizs- főtt zöldségek- főtt répa- keményre főtt tojás- lágy macskaeledel- lágy kutyakonzerv- lisztkukac
---	---	---

Az etetésen kívül fontos a madarak EGÉSZ ÉVI ITATÁSA IS. Legjobb, ha műanyag alátétet használunk, mert ezekből könnyebben kilehet szedni ha, megfagy a víz. Ha nagy fagyok vannak, keverhetünk kevés cukrot is a vízbe ezzel gátolva a víz megfagyását.

MADARAKNAK NEM ADHATÓ ELESÉGEK !!!

<ul style="list-style-type: none">- kenyér- kalács- liszt- kifli- zsemle- ropi- nyers tészta- gépsonka- száraz kutyaeledel- étkezési fűszerezett tepertő- morzsa	<ul style="list-style-type: none">- paprikás szalonna- sós szalonna- sós mogyoró- sós sajt- csontkukac !!! (nagyon fertőző)- kolbász- gomolya- csipsz- patogatott kukorica- nyers rizs- nyers galuska tészta
--	--

